

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ w WĘZINIE

(WERSJA SKRÓCONA)

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Węzinie stosuje zasady bezpiecznej rekrutacji personelu a nowo zatrudniani pracownicy zapoznają się ze Standardami i tak jak wszyscy pracujący już nauczyciele potwierdzają na oświadczeniu zapoznanie się polityką ochrony dzieci w szkole własnoręcznym podpisem.
2. Standardy Ochrony Małoletnich są udostępniane całej szkolnej społeczności w formie elektronicznej (na stronie szkoły, w wersji pełnej i skróconej) oraz w gablocie na szkolnym korytarzu, w pokoju nauczycielskim oraz gabinecie psychologa i pedagoga.
3. Wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy w szkole lub w domu.
4. Prowadzone w Szkole Podstawowej w Węzinie postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający małoletnim skuteczną ochronę.
5. W Szkole Podstawowej w Węzinie, w oparciu o prawa człowieka, prawa dziecka i prawa ucznia określone w Statucie Szkoły, budowane są bezpieczne, życzliwe i pełne szacunku relacje pomiędzy wszystkimi członkami szkolnej społeczności.
6. Małoletni wiedzą jak reagować w sytuacji poczucia zagrożenia w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami oraz do kogo zwracać się o pomoc.
7. Rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania dziecka bez stosowania przemocy oraz o zasadach bezpieczeństwa w sieci.
8. Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.
9. Dyrektor wyznacza osobę odpowiedzialną za realizację Polityki Ochrony Dzieci, która raz w roku monitoruje podejmowane działania i sporządza z nich raport oraz osobę odpowiedzialną za udzielanie w szkole pierwszej pomocy przedmedycznej.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa Standardy Ochrony Małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed wszelkimi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w szkole.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami szkoły

Do elementów profesjonalnej relacji nauczyciel – uczeń należą m.in.:

1. Okazywanie dzieciom życzliwego zainteresowania.
2. Uważne słuchanie małoletnich i udzielanie im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku.
3. Modelowanie wzajemnego szacunku.
4. Akceptacja różnorodności uczniów.
5. Pomoc w budowaniu poczucia własnej wartości uczniów.
6. Traktowanie dziecka z poszanowaniem jego godności i potrzeb.
7. Wspieranie uczniów w trudnej sytuacji i pomoc w rozwiązywaniu problemów.
8. Wyznaczanie jasnych i klarownych zasad współżycia społecznego oraz konsekwencji ich nieprzestrzegania.

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

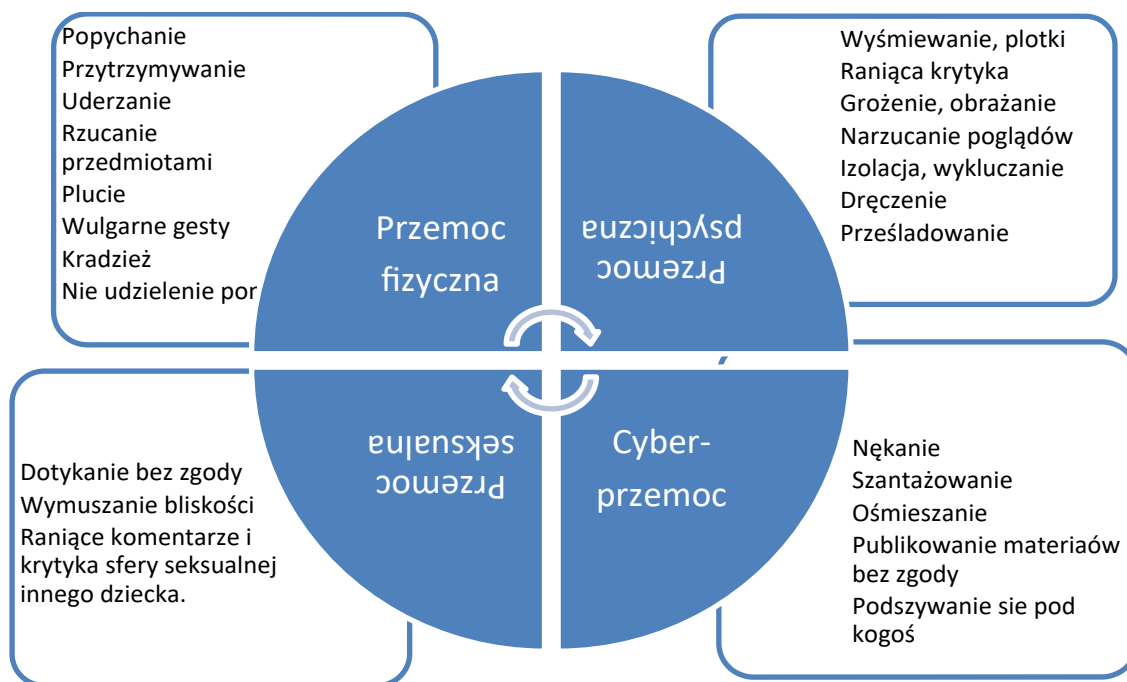
1. Nie wolno zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka.
2. Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż przywołanie uwagi większej grupy uczniów oraz wynikającej z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych osób.
3. Nie wolno dotykać dziecka w sposób, który narusza jego osobiste granice.
4. Nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji mogących sugerować relacje romantyczne lub seksualne ani składać dziecku propozycji o nieodpowiednim charakterze.
5. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
6. Nie wolno używać przy dziecku wulgarnych słów, nieprzyzwoitych gestów i żartów, czy obraźliwych uwag.
7. Nie wolno faworyzować wybranego dziecka.
8. Nie wolno wchodzić w relacje zależności wobec opiekunów dziecka, które mogłyby wpłynąć na rzetelność i sprawiedliwość w ocenianiu danego dziecka.
9. Nie wolno ujawniać informacji o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej dotyczących dziecka osobom nieuprawnionym.
10. Nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunku dzieci bez zgody rodziców/opiekunów prawnych.

11. Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani substancji działających podobnie do alkoholu, jak również używać ich w obecności dzieci.
12. Nie wolno podawać dziecku żadnych leków bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego.
13. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka ani rodziców/opiekunów dziecka.
14. Nie wolno nawiązywać kontaktów z dziećmi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenie ucznia przez pracownika szkoły

1. Osoba, która uzyskała informację, że uczeń jest krzywdzony przez pracownika szkoły, przekazuje ją dyrektorowi szkoły, wychowawcy, pedagogowi lub psychologowi wraz ze sporządzoną notatką służbową. Notatka służbowa może mieć formę pisemną lub elektroniczną.
2. W przypadku, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie ucznia, niezwłocznie przez osobę ujawniającą krzywdzenie powiadamiana jest alarmowo Policja a w zgłoszeniu podawane są dane osoby zgłaszającej, dane ucznia oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie, a także wszystkie znane fakty w sprawie. Osoba zawiadamiająca w tej sytuacji wypełnia również kartę przebiegu interwencji.
3. Dyrektor szkoły natychmiastowo odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z uczniami do czasu wyjaśnienia sprawy i wzywa osobę, której dotyczy zgłoszenie na rozmowę wyjaśniającą, w której uczestniczy pedagog lub psycholog szkolny i wychowawca ucznia, protokołujący przebieg spotkania.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony pedagoga, psychologa lub wychowawcy ucznia, osoba ta nie uczestniczy w spotkaniu, o którym mowa.
5. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora szkoły, działania interwencyjne prowadzi osoba wskazana wcześniej w wytycznych.
6. Podczas spotkania omówiona zostaje sytuacja dziecka i zasadność podejrzeń a także wypracowany zostaje sposób postępowania w tej sytuacji. W protokole ze spotkania zawarte zostają opracowane wnioski i postanowienia.
7. W przypadku potwierdzenia podejrzeń informuje o zdarzeniu rodziców ucznia krzywdzonego oraz pisemnie odpowiednie służby (Policję/ prokuraturę), składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Opracowywany jest plan wsparcia ucznia, z którym zapoznawany jest uczeń i jego rodzice.
8. W przypadku ustalenia, że zachowania pracownika związane są np. ze stosowaniem krzyku w kierunku ucznia, albo niestosownych komentarzy, dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem, a jeśli nie przyniesie ona skutków, podejmuje się kroki zgodne z kodeksem pracy i innymi przepisami prawa.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone w relacji uczeń- uczeń.

Każdy nauczyciel będący świadkiem którejś z powyższych form przemocy lub otrzymujący zgłoszenie o przemocy rówieśniczej bezzwłocznie na nią reaguje oraz zbiera informacje ofiary, sprawcy i świadków danego zajścia sporządzając z interwencji notatkę służbową.

Każdy uczeń doświadczający przemocy rówieśniczej lub będący jej świadkiem powiadamia o tym pracownika szkoły, który sprawuje nad uczniami opiekę lub znajduje się w miejscu zdarzenia.

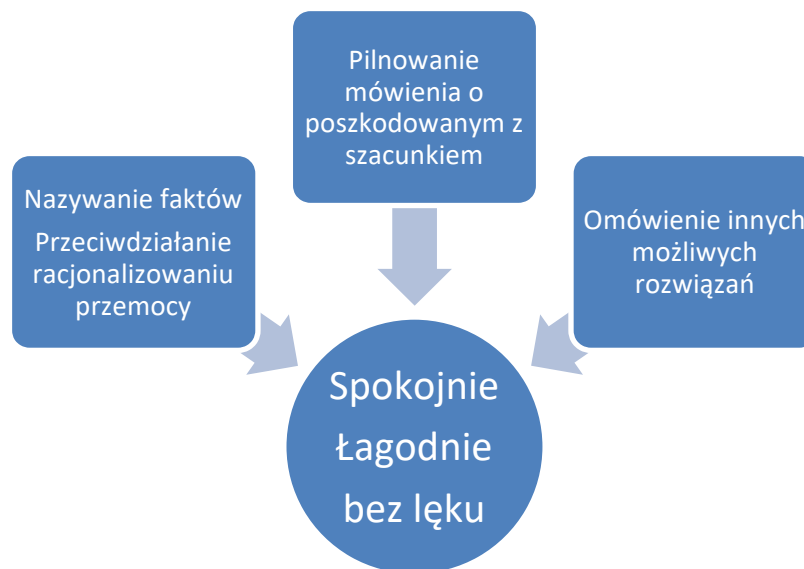
Rodzice informują szkołę, jeśli ich dziecko jest ofiarą przemocy rówieśniczej aktywnie współpracując z personelem w celu rozwiązania problemu.

W ramach interwencji w sytuacji przemocy rówieśniczej obowiązuje zasada oddzielenia sprawcy od ofiary oraz rozmowa z poszkodowanym, sprawcą oraz świadkami zdarzenia.

Zasady rozmowy z poszkodowanym uczniem

Zasady rozmowy ze sprawcą przemocy

Osoba przeprowadzająca interwencję sporządza notatkę z zajścia i informuje o nim wychowawcę klasy oraz pedagoga/psychologa. W szczególnych przypadkach (uszczerbek na zdrowiu czy znamiona przestępstwa) również dyrektora szkoły, który powiadamia o zajściu rodziców a gdy Ci odmawiają przyjazdu, Policję. W przypadku kolejnego zdarzenia z udziałem tej samej osoby/osób należy powiadomić sąd rodzinny, w celu dokonania wglądu w sytuację rodzinną lub szczerbie postępowania o demoralizację.

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

Podstawowymi formami cyberprzemocy są: nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość/powtarzalność) a realizując procedurę należy unikać działań, które mogłyby wtórnie stygmatyzować ofiarę lub sprawcę, np.: wywoływania ucznia z lekcji, konfrontowania ofiary i sprawcy. Trzeba dokonać oceny, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem.

Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (wydruk, zrzut ekranu, zapis strony). Gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, pedagog/psycholog szkolny powinien przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. W pierwszej kolejności należy jednak udzielić wsparcia ofierze. Musi się ona czuć bezpieczna i zaopiekowana przez dorosłych. Podczas rozmowy z uczniem zgłaszającym, że jest on ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go, że nie jest winny zaistniałej sytuacji oraz że nikt nie ma prawa zachowywać się w ten sposób wobec niego, a także podkreślić, że dobrze zrobił ujawniając sytuację. Należy ucznia poinformować, że szkoła nie toleruje przemocy i że zostaną podjęte odpowiednie procedury interwencyjne oraz powiadomić ucznia o krokach, jakie może podjąć szkoła i sposobach, w jaki może zapewnić mu bezpieczeństwo.

W działania wobec ofiary należy także włączyć rodziców/opiekunów ofiary – trzeba na bieżąco ich informować o sytuacji, pamiętając przy tym o podmiotowym traktowaniu dziecka. Ważne, by zadbać o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc.

Samo wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania Policji i sądu rodzinnego – działania wychowawcy powinny umożliwić rozwiązanie sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej. Szkoła powiadomi odpowiednie służby (np. Policję, sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, zastosowanie konsekwencji określonych w Statucie, interwencja pedagogiczno-psychologiczna), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia).

O sytuacjach, w których zostało naruszone prawo powiadamiana jest Policja. Za zgłoszenie naruszenia prawa odpowiada dyrektor Szkoły.

Zasady ochrony wizerunku dziecka

Ochrona wizerunku dziecka wiąże się z uznaniem jego prawa do prywatności i ochrony dóbr osobistych. Obejmuje ona:

1. Zakaz utrwalania wizerunku dziecka (obraz, głos) bez pisemnej zgody opiekuna prawnego.
2. Zakaz udostępniania mediom danych kontaktowych opiekuna.
3. Jeśli wizerunek dziecka jest częścią całości (impreza publiczna), zgoda rodzica nie jest wymagana.
4. Dobrą praktyką jest pozyskiwanie zgód samych dzieci.

Zasady dostępu dzieci do Internetu

1. Instalacja oprogramowań zabezpieczających sieć, monitorowana raz w miesiącu.
2. Zasady bezpiecznego korzystania z sieci pod nadzorem nauczyciela.
3. Zapewnianie uczniom stałego dostępu do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z sieci.
4. Objęcie pomocą psychologiczną – pedagogiczną dziecka, które zetknęło się z niebezpiecznymi treściami w Internecie.

Zasady postępowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego w jego środowisku rodzinnym.

1. Każdy pracownik Szkoły, który otrzyma informację o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej opisującej uzyskane informacje, stan zdrowia dziecka oraz podjęte przez siebie działania a następnie przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi, wychowawcy, pedagogowi i psychologowi.
2. Po wstępnej diagnozie sytuacji i ustaleniu planu działania, wychowawca przeprowadza z uczniem rozmowę w trakcie której wyjaśnia, że krzywdzenie dzieci to łamanie prawa i nie może być akceptowane oraz informuje o włączeniu do tej pomocy innych osób, np. dyrektora szkoły, pielęgniarki, pedagoga, psychologa. Informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując dziecku poczucie bezpieczeństwa, tzn. kontaktuje się z rodzicem nie stosującym wobec dziecka przemocy domowej lub inną najbliższą pełnoletnią osobą z jego rodziny.
3. Następnie wychowawca wzywa opiekunów prawnych ucznia i informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia dziecka oraz sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka, na podstawie rozmów z dzieckiem, jego rodzicami i nauczycielami.
4. Na podstawie zebranych informacji wraz z psychologiem/pedagogiem szkolnym określany jest rodzaj stosowanej przemocy:
 - a) Zagrożenie dobra dziecka – zaniedbywanie potrzeb życiowych (jedzenie, odzież, higiena, zdrowie); zaniedbywanie potrzeb emocjonalnych i poznawczych; stosowanie kar fizycznych – wymaga zawiadomienia sądu opiekuńczego.
 - b) Przemoc domowa – wszczęcie procedury Niebieskiej Karty
 - c) Przepięstwa na tle seksualnym (wykorzystywanie seksualne, gwałt, kazirodztwo, treści pornograficzne) oraz przepięstwa przeciw rodzinie (znęcanie się, porzucenie, uprowadzenie, rozpijanie) – zawiadomienie policji i prokuratury oraz powołanie przez dyrektora zespołu interwencyjnego, który sporządza plan pomocy dziecku w szkole.
 - d) W przypadku uznania, wspólnie z nauczycielami i specjalistami pracującymi z dzieckiem, że ujawnione problemy nie wskazują na konieczność zgłoszenia podejrzenia o stosowaniu przemocy wobec dziecka i że współpraca z rodzicami jest możliwa, wychowawca wzywa ich na zebranie zespołu ds. udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w celu omówienia zauważonych problemów i zawiera z rodzicami/rodzicem kontrakt o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny. Może też wesprzeć rodzinę poprzez wskazanie instytucji oferujących pomoc. Jeśli rodzice odmawiają współpracy dyrektor zawiadamia o tym odpowiednie służby.
5. W każdym z powyższych przypadków szkoła tworzy plan pomocy dziecku, czyli opis działań podejmowanych w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa dziecka. Plan pomocy dziecku przedstawiany jest opiekunom, z zaleceniem współpracy przy jego realizacji oraz informacją o obowiązku zgłoszenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (GOPS, Niebieska Karta, Sąd Rodzinny, Policja) oraz odpowiedzialności karnej za zatajanie takich informacji.
6. Jeśli potwierdzenie krzywdzenia nie zostało potwierdzone, to również wysyła się tę informację do opiekunów na piśmie.

Standardy Ochrony Małoletnich udostępnione są personelowi szkoły, uczniom i ich rodzicom (na zebraniu na początku roku szkolnego i w wersji on-line). Skrócona wersja Standardów dostępna jest w pokoju nauczycielskim, gabinecie psychologa/logopedy/pielęgniarki oraz u pedagoga szkolnego, który jest koordynatorem działań. Każdy pracownik zawierający umowę o pracę zapoznaje się z obowiązującymi w szkole Standardami Ochrony Nieletnich. Zapoznanie się ze Standardami każda osoba w szkole potwierdza podpisem. Standardy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia zarządzenia dyrektora szkoły. Ogłoszenie następuje w momencie umieszczenia Standardów na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń w szkole.

W gablocie na korytarzu szkolnym oraz w pokoju nauczycielskim znajdują się wykazy i kontakty do placówek zajmujących się ochroną dzieci: GOPS, dzielnicowy, sąd rodzinny, Centrum Interwencji Kryzysowej, placówki Ochrony Zdrowia, w tym Ośrodki Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej oraz imię i nazwisko osoby (wyznaczonej przez dyrektora szkoły) odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń i składanie powiadomień a także kontakt do osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwo w szkolnej sieci.

Wdrażanie programu

